

Прва основна школа краља Петра Другог

Ужице

## ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ГЕОГРАФИЈУ

### ШЕСТИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Време трајања програма: од 2022/2023. до 2025/2026. године

АКТИВ НАСТАВНИКА ГЕОГРАФИЈЕ

**ПРЕДМЕТ: ГЕОГРАФИЈА**

**РАЗРЕД: Шести**

**ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 72**

**НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА: 2**

ЦИЉ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ПРЕДМЕТА географије је да ученик појмовно и структурно овлада природногеографским, демографским, насеобинским, политичкогеографским, економскогеографским, интеграционим и глобалним појавама и процесима уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма.

| Ред. број | НАСТАВНА ТЕМА                 | обрада | утврђивање | укупно |
|-----------|-------------------------------|--------|------------|--------|
| I         | ДРУШТВО И ГЕОГРАФИЈА          | 2      | 1          | 3      |
| II        | ГЕОГРАФСКА КАРТА              | 8      | 5          | 13     |
| III       | СТАНОВНИШТВО                  | 7      | 3          | 10     |
| IV        | НАСЕЉА                        | 4      | 3          | 7      |
| V         | ПРИВРЕДА                      | 7      | 5          | 12     |
| VI        | ДРЖАВА И ИНТЕГРАЦИОНИ ПРОЦЕСИ | 9      | 7          | 16     |
| VII       | ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ             | 7      | 4          | 11     |
|           | УКУПНО                        | 45     | 27         | 72     |

**Кључни појмови садржаја:** карта, географска ширина и дужина, компас, насеље, село град, привреда, индустрија, држава, облик владавине, регије Европе.

| Редни број | Предметни исходи<br>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:                                                                                                                                                   | Тема/област                               | Садржаји                                                                                                                                                                                                                             | Компетенције<br><br>Опште међупредметне компетенције                                                                                                                                                                                                                                                                       | Начин и поступци остваривања програма<br>(Дидактичко-методичкоупутство)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.         | - Успоставља везе између физичкогеографских и друштвеногеографских објеката, појава и процеса                                                                                                                         | <b>ДРУШТВО И ГЕОГРАФИЈА<br/>(20+1У=3)</b> | Друштвена географија, предмет проучавања и подела                                                                                                                                                                                    | Компетенцијаза учење<br>Одговорно учешће у демократском друштву<br>Естетичка компетенција<br>Комуникација<br>Одговоран однос према околини<br>Одговоран однос према здрављу<br>Предузимљивост и оријентација ка предузетништву<br>Рад с подацима и информацијама<br>Решавање проблема<br>Сарадња<br>Дигитална компетенција | -Упознати ученике са општим предметом проучавања друштвене географије.<br>-Упознати ученике са друштвено-географским дисциплинама и њиховим предметима проучавања, као и са њиховим везама са другим географским дисциплинама и другим наукама.<br>-Помоћи ученицима да повежу постојећа знања у друштву са географијом као науком.                                                                                                                          |
| 2.         | - одређује математичкогеографски положај на Земљи;<br>- анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте;<br>- оријентише се у простору користећи компас, географску карту и сателитске навигационе системе; | <b>ГЕОГРАФСКА КАРТА<br/>(80+5У=13)</b>    | Географска/картографска мрежа<br>Географска ширина и географска дужина, часовне зоне<br>Појам карте и њен развој кроз историју<br>Елементи карте (математички, географски и допунски)<br>Картографски знаци и методе за представљање | Компетенцијаза учење<br>Одговорно учешће у демократском друштву<br>Естетичка компетенција<br>Комуникација<br>Одговоран однос према околини<br>Одговоран однос према здрављу<br>Предузимљивост и оријентација ка предузетништву                                                                                             | -Оспособити ученике да усвоје и разумеју појам географска карта, меридијан, паралела, екватор и гринич (при обради користити глобус, карту света)<br>-Оспособити ученике да самостално одређују географску ширину и дужину карти и глобусу (указати на корелацију са математиком).<br>-Оспособити ученике да тумаче различите картографске знаке, да читају и анализирају општегеографске и тематске карте, објаснити начине представљања рељефа на картама. |

|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                    | <p>рељефа на карти</p> <p>Подела карата према садржају и величини размера</p> <p>Оријентација у простору и оријентација карте, мерење на карти, сателитски навигациони систем</p>                                                                                                                                                        | <p>Рад с подацима и информацијама</p> <p>Решавање проблема</p> <p>Сарадња</p> <p>Дигитална компетенција</p>                                                                                                                                                                                                                                                                | <p>-Оспособити ученике за оријентацију у простору повезивањем већ постојећих знања о начинима оријентације помоћу Сунца, маховине...а такође оспособити ученике за оријентацију помоћу компаса и ГПС уређаја.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 3. | <p>- доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора;</p> <p>- анализира компоненте популационе динамике и њихов утицај на формирање укупних демографских потенцијала на примерима Србије, Европе и света;</p> <p>- анализира различита обележја светског становништва и развија свест о солидарности између припадника различитих социјалних, етничких и културних група;</p> | <p><b>СТАНОВНИШТВО</b></p> <p><b>(70+3=10)</b></p> | <p>Основни појмови о становништву: демографски развитак и извори података о становништву</p> <p>Број и распоред становништва на Земљи</p> <p>Природно кретање становништва</p> <p>Миграције становништва</p> <p>Структуре становништва: биолошке и друштвено-економске</p> <p>Савремени демографски процеси у Србији, Европи и свету</p> | <p>Компетенција за учење</p> <p>Одговорно учешће у демократском друштву</p> <p>Естетичка компетенција</p> <p>Комуникација</p> <p>Одговоран однос према околини</p> <p>Одговоран однос према здрављу</p> <p>Предузимљивост и оријентација ка предузетништву</p> <p>Рад с подацима и информацијама</p> <p>Решавање проблема</p> <p>Сарадња</p> <p>Дигитална компетенција</p> | <p>-Упознати ученике са одликама и факторима демографског развитака, распоредом становништва на Земљи као и његовим структурним обележјима (нагласак да буде на обради основних појмова о становништву, значају његовог проучавања, као и основним изворима података)</p> <p>-Код ученика развијати свест о значају улоге човека у простору у коме живи</p> <p>-Указати на значај миграционих кретања за савремени демографски развитак</p> <p>-Указати на различите социјалне, етничке и културне групе као важан корак у подстицању толеранције и солидарности.</p> <p>-Приликом обраде садржаја користити географске крте, различите тематске карте, дијаграме, графиконе</p> |

|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 4. | <ul style="list-style-type: none"> <li>- анализира географски положај насеља;</li> <li>- објашњава континуиране процесе у развоју насеља и даје примере у Србији, Европи и свету;</li> <li>- доводи у везу типове насеља и урбане и руралне процесе са структурама становништва, миграцијама, економским и глобалним појавама и процесима;</li> </ul>              | <b>НАСЕЉА<br/>(40+3=7)</b>     | <p>Појам и настанак првих насеља</p> <p>Положај и географски размештај насеља</p> <p>Величина и функције насеља</p> <p>Типови насеља</p> <p>Урбанизација</p> <p>Град – унутрашња структура и односи са околним простором</p> <p>Село и рурални процеси</p>                                                                                     | <p>Компетенција за учење</p> <p>Одговорно учешће у демократском друштву</p> <p>Естетичка компетенција</p> <p>Комуникација</p> <p>Одговоран однос према околини</p> <p>Одговоран однос према здрављу</p> <p>Предузимљивост и оријентација ка предузетништву</p> <p>Рад с подацима и информацијама</p> <p>Решавање проблема</p> <p>Сарадња</p> <p>Дигитална компетенција</p> | <p>-Упознати ученике са основним појавама и процесима у развоју насеља у Србији, Европи и свету (нагласити корелацију са историјом).</p> <p>-Помоћи ученицима да се упознају са основним квантитативним показатељима (нпр:популациона величина градова)</p> <p>-Објаснити најосновнију поделу насеља и указати на функције насеља.</p> <p>-Акценат ставити на процесе у развоју насеља (урбанизација, депопулација, деаграризација)</p> |
| 5. | <ul style="list-style-type: none"> <li>- уз помоћ географске карте анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности;</li> <li>- доводи у везу размештај привредних објеката и квалитет животне средине;</li> <li>- вреднује алтернативе за одрживи развој у својој локалној средини, Србији, Европи и свету;</li> </ul> | <b>ПРИВРЕДА<br/>(70+5У=12)</b> | <p>Привреда, привредне делатности и сектори привреде</p> <p>Пољопривреда и географски простор</p> <p>Индустрија и географски простор</p> <p>Саобраћај, туризам и географски простор</p> <p>Ванпривредне делатности</p> <p>Развијени и неразвијени региони и државе и савремени геоекономски односи у свету</p> <p>Концепт одрживог развоја</p> | <p>Компетенција за учење</p> <p>Одговорно учешће у демократском друштву</p> <p>Естетичка компетенција</p> <p>Комуникација</p> <p>Одговоран однос према околини</p> <p>Одговоран однос према здрављу</p> <p>Предузимљивост и оријентација ка предузетништву</p> <p>Рад с подацима и информацијама</p> <p>Решавање проблема</p> <p>Сарадња</p> <p>Дигитална компетенција</p> | <p>-Упознати ученике са основним појмовима о привреди, факторима развоја привреде и појединих делатности као и утицајем привреде на географски простор.</p> <p>-Оспособити ученике да анализирају утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности.</p> <p>-Указати на то како развој утиче на квалитет животне средине, шта је одрживи развој и због чега је значајан.</p>                            |

|    |                                                                                                                                                                                                          |                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 6. | <ul style="list-style-type: none"> <li>- објасни политичко-географску структуру државе;</li> <li>- представи процесе који су довели до формирања савремене политичкогеографске карте света;</li> </ul>   | <b>ДРЖАВА И ИНТЕГРАЦИОНИ ПРОЦЕСИ</b><br><b>(90+7У=16)</b> | Појам и настанак првих држава<br>Географски положај државе<br>Величина и компактност територије државе<br>Појам и функција државних граница<br>Главни град<br>Облик владавине<br>Политичкогеографска карта Европе после Другог светског рата<br>Политичкогеографска карта света после Другог светског рата | Компетенција за учење<br>Одговорно учешће у демократском друштву<br>Естетичка компетенција<br>Комуникација<br>Одговоран однос према околини<br>Одговоран однос према здрављу<br>Предузимљивост и оријентација ка предузетништву<br>Рад с подацима и информацијама<br>Решавање проблема<br>Сарадња<br>Дигитална компетенција | -Упознати ученике са политичкогеографским карактеристикама државе, дефинисати појам државе, њене елементе и указати на време и место настанка првих држава у свету.<br>-Ставити акценат на мотиве (интересе) интеграционих процеса.<br>-Указати на значајне међународне организације (ЕУ, УН, НАТО пакт...) |
| 7. | <ul style="list-style-type: none"> <li>- објасни како се издвајају географске регије;</li> <li>- илуструје уз помоћ карте најважније географске објекте, појаве и процесе на простору Европе.</li> </ul> | <b>ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ</b><br><b>(70+4У=11)</b>             | Географске регије и регионална географија<br>Положај и границе Европе<br>Природне карактеристике Европе<br>Становништво Европе<br>Насеља Европе.<br>Привреда Европе<br>Географске регије Европе                                                                                                            | Компетенција за учење<br>Одговорно учешће у демократском друштву<br>Естетичка компетенција<br>Комуникација<br>Одговоран однос према околини<br>Одговоран однос према здрављу<br>Предузимљивост и оријентација ка предузетништву<br>Рад с подацима и информацијама<br>Решавање проблема<br>Сарадња<br>Дигитална компетенција | -Указати ученицима на могућност примене знања из опште (физичке и друштвене) географије у регионалној географији.<br>-Упознати ученике са основним појмовима о континенту (географски положај, границе и величина, природне и друштвене одлике, регије)                                                     |

| МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| У зависности од садржаја наставе и учења посебно ће се реализовати међупредметно повезивање са следећим предметима: <ul style="list-style-type: none"> <li>– Биологија (Порекло и разноврсност живота)</li> <li>– Историја (Основи проучавања прошлости)</li> <li>– Математика (Природни бројеви и дељивост)</li> <li>– Информатика и рачунарство(Дигитална писменост)</li> <li>– Ликовна култура (Облик и Визуелно споразумевање, Простор)</li> <li>– Физика (Кретање)</li> <li>– Музичка култура ( Слушање музике)</li> </ul> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>АКТИВНОСТИУЧЕНИКА</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Активно учествују у реализацији часа, записује, анализира, дискутује, показује, примењује, закључује, учествује у тимском и групном раду, процењује наставу, рад других ученика и сопствени рад.                                                                                                          |
| <b>АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Организује час, презентује наставне садржаје ангажујући ученике, водећи рачуна о претходним знањима која поседују, демонстрира, користи ИКТ – презентације, приказе, снимке, прилоге, демонстрирање; подстиче ученика на активно учешће, повезује садржаје са свакодневним животом, вреднује рад ученика. |

Међупредметно повезивање биће детаљно разрађено у оперативним плановима рада, као и током тематског дана или тематске недеље, а обухваћено је и у пројектној настави и географској секцији.

| Провера остварености стандарда ученичких постигнућа (остварености исхода) |                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                   |                                                                                                                                            |                                   |
|---------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|
| Шта пратимо                                                               |                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Поступак и инструменти оцењивања                                                                                  | Критеријуми                                                                                                                                | Време                             |
| Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених             | Процењују се: вештине изражавања и саопштавања; разумевање, примена и вредновање наставних поступака и | Оцену одличан(5) добија ученик који:<br>– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама;<br>– лако логички повезује чињенице и појмове;<br>– самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;<br>– решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; | Формативно оцењивање:<br>свакодневно бележење активности ученика на часу у свеску евиденције наставника/е-дневник | Број јављања:<br>За јављање +<br>За јављање више пута ++<br>За давање комплетног, потпуног одговора на тежа питања +5<br>Коне зна одговор- | Свакодневно бележење током године |
|                                                                           |                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | -Комисија ученика и наставница                                                                                    | Учесталост јављања на часу по месецима                                                                                                     | Пресек стања на полугодишту       |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                |                                                                                                                                                             |                                                                                                                                  |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                |                                                                                                                                                             | (сваких 16 часова)                                                                                                               |
|  |  | Оцену врло добар (4) добија ученик који:<br>– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове;<br>– самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;<br>– решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује;<br>– показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.                               | -Усмено одговарање                                             | Свеобухватност одговора<br>Хронолошка и појмовна прецизност<br>Сналажење на карти<br>Хоризонталној вертикално повезивање градива<br>Самосталност одговарању | Попотреби, барједному полугодишту                                                                                                |
|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | – Редовност<br>– доношења домаћег<br>– Ученици воде евиденцију | За три недоношења домаћег-1 усвеску, а након опомене и у дневник<br>За редовно доношење домаћег задатка-5                                                   | Свакодневно током године, праћење/ пресек стања за тромесечје                                                                    |
|  |  | Оцену добар (3) добија ученик који:<br>– у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама;<br>– у знатној мери логички повезује чињенице и појмове;<br>– већином делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме;<br>– у довољној мери критички расуђује;<br>– показује делимични степен активности и ангажовања. | Квизна јахуу, или други он-лајн квиз                           | Првопласирани +5<br>Другопласирани ++<br>Трећепласирани +                                                                                                   | Поједному полугодишту                                                                                                            |
|  |  | Оцену довољан (2) добија ученик који:<br>– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену;<br>– у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима;<br>– понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује;<br>– показује мањи степен активности и ангажовања.            | Прегледање свески                                              | Уредност<br>Све забележено са часова                                                                                                                        | На крају наставне јединице                                                                                                       |
|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Писане провере<br>Ученици дају самопроцену оцено               | Бодовање:<br>40-54%-2<br>55-69%-3<br>70-84%-4<br>85-100%-5                                                                                                  | Након сваке теме (4 провере које се раде одједном у полугодишту и бар две провере до 15 минута-једна у првом другом полугодишту) |

|                               |                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                  |                               |
|-------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|
|                               |                                                                                                                                              | <p>Недовољан (1) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене;</li> <li>– не изводи закључке који се заснивају на подацима;</li> <li>– критички не расуђује;</li> <li>– не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.</li> </ul> | <p>- Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика)</p>                                                                                                                                                                                                                       | <p>Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...)</p> <p>Степен знања свих чланова групе</p> <p>Квалитативно и квантитативно процењивање резултата рада група (пано, табела...)</p>                        | По потреби                    |
|                               |                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <p>Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)</p>                                                                                                                                                                                                                        | <p>Прва три пара која прва ураде задатак добијају +5</p> <p>Сви парови који ураде задатак добијају+</p> <p>Парови који не раде задато на часу добијају -</p>                                                                                     | По потреби                    |
|                               |                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <p>Сналажење на карти</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <p>За показаних 5 појмова за један минут</p> <p>оцена 5</p> <p>За 4 -4</p> <p>3-3</p> <p>2-2</p>                                                                                                                                                 | У току школске године         |
| Ангажовање ученика у настави. | Одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију за учење и напредовање. активно учествовање у настави | <p>– показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.(5)</p> <p>– показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.(4)</p> <p>– показује делимични степен активности и ангажовања(3)</p>                                                                                                                                    | <p>Вођење евиденције од стране наставника о:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-Јављању на часовима (учесталост и активност по месецима)</li> <li>-Успешности у групном раду, раду у пару (ангажовање, продукти)</li> <li>-Учешћу на такмичењима</li> <li>-Посета културно-историјским</li> </ul> | <p>Све што је рађено на часу налази се у свескама и уредно је написано</p> <p>-Учесталост јављања и активност по месецима</p> <p>-Учествује и израђује самостално или у сарадњи са другима продукте рада</p> <p>-Број и квалитет добровољног</p> | -Пресек стања по тромесечјима |

|  |  |                                                                         |                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                      |  |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  |  | – показује мањи степен активности и ангажовања.(2)                      | институцијама и догађајима<br>-Несебичном пружању помоћи другим ученицима<br>-Израда паноа, ППТ, различитих врста излагања | учешћа у разним наставним и ваннаставним активностима (такмичења, израда паноа, кратко предавање, вођење квиза, израда асоцијација...)<br><br>-Спреман је да помогне другима<br><br>-Иницијатива и квалитет продукта |  |
|  |  | – не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање (1) |                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                      |  |

## НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА

На почетку наставне године врши се иницијално тестирање. Оно се не оцењује

Предвиђен је и полугодишњи (децембар или јануар) и завршни тест (крај школске године) којима се проверава оствареност исхода и стандарда.

## ПРОЦЕНА ОСТВАРЕНОСТИ СТАНДАРДА

У току школске године биће реализоване две процене остварености стандарда: на крају првог полугодишта и на крају школске године (ова процена обухвата читаво градиво). Ученици ће решавати тестове израђене по стандардима, који ће се састојати од дванаест питања и то: 6 на основном, 4 на средњем и 2 на Напредном нивоу. Ученици ће радити тест подељени у две групе. Резултати ће бити приказани табеларним приказом процене остварености стандарда по нивоима. У тестовима ће преовладавати задаци отвореног типа.

## СТАНДАРДИ

| редни број теме | ТЕМА/ОБЛАСТ          | СТАНДАРДИ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-----------------|----------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| I               | ДРУШТВО И ГЕОГРАФИЈА | <p>ГЕ.1.1.1. разме појам оријентације и наводи начине оријентисања</p> <p>ГЕ.1.1.2. описује начине представљања Земљине површине (глоб и географска карта)</p> <p>ГЕ.1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p> <p>ГЕ.1.1.3.препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p> <p>ГЕ.1.3.1.познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред</p> <p>ГЕ.1.3.2.дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и гране</p> <p>ГЕ.1.4.1. препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе</p> <p>ГЕ.1.4.2.именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике</p> <p>ГЕ.2.1.1. одређује стране света у простору и на географској карти</p> <p>ГЕ.2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти</p> <p>ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом</p> <p>ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке: на некој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима...), графиком, табелом и схемом</p> <p>ГЕ.2.3.1.разликује и објашњава кретање(природно и механичко) и структуре становништва</p> <p>ГЕ.2.3.2. именује међународне рганизације у свету (EU, UNICEF, UN, UNESCO, FAO, Црвени крст)</p> <p>ГЕ.2.4.1. описује природне и друштвене одлике наше државе и наводи њене географске регије</p> <p>ГЕ.2.4.2.описује природне и друштвене одлике континента и наводи њихове регије</p> <p>ГЕ.3.1.1.доноси закључке о просторним и каузалним везама географских чињеница, објеката,појава и процеса, односа на основу анализе географске карте</p> <p>ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља</p> <p>ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности</p> <p>ГЕ.3.4.1. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у нашој земљи и уме да издвоји географске регије</p> <p>ГЕ.3.4.2. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи и уме да издвоји географске регије</p> <p>ГЕ.3.4.3.објашњава географске везе и законитости на ваневропским континентима и уме да издвоји регије</p> |

|     |                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-----|------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II  | ГЕОГРАФСКА КАРТА | <p>ГЕ.1.1.1. разме појам оријентације и наводи начине оријентисања</p> <p>ГЕ.1.1.2. описује начине представљања Земљине површине (глоб и географска карта)</p> <p>ГЕ.1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p> <p>ГЕ.1.1.3.препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p> <p>ГЕ.1.3.1.познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред</p> <p>ГЕ.1.3.2.дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и гране</p> <p>ГЕ.1.4.1. препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе</p> <p>ГЕ.1.4.2.именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике</p> <p>ГЕ.2.1.1. одређује стране света у простору и на географској карти</p> <p>ГЕ.2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти</p> <p>ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом</p> <p>ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке: на некој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима...), графиком, табелом и схемом</p> <p>ГЕ.2.3.1.разликује и објашњава кретање(природно и механичко) и структуре становништва</p> <p>ГЕ.2.3.2. именује међународне рганизације у свету (EU, UNICEF, UN, UNESCO, FAO, Црвени крст)</p> <p>ГЕ.2.4.1. описује природне и друштвене одлике наше државе и наводи њене географске регије</p> <p>ГЕ.2.4.2.описује природне и друштвене одлике континената и наводи њихове регије</p> <p>ГЕ.3.1.1.доноси закључке о просторним и каузалним везама географских чињеница, објеката,појава и процеса, односа на основу анализе географске карте</p> <p>ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља</p> <p>ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности</p> <p>ГЕ.3.4.1. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у нашој земљи и уме да издвоји географске регије</p> <p>ГЕ.3.4.2. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи и уме да издвоји географске регије</p> <p>ГЕ.3.4.3.објашњава географске везе и законитости на ваневропским континентима и уме да издвоји регије</p> |
| III | СТАНОВНИШТВО     | <p>ГЕ.1.1.1. разме појам оријентације и наводи начине оријентисања</p> <p>ГЕ.1.1.2. описује начине представљања Земљине површине (глоб и географска карта)</p> <p>ГЕ.1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p> <p>ГЕ.1.1.3.препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p> <p>ГЕ.1.3.1.познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред</p> <p>ГЕ.1.3.2.дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и гране</p> <p>ГЕ.1.4.1. препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе</p> <p>ГЕ.1.4.2.именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике</p> <p>ГЕ.2.1.1. одређује стране света у простору и на географској карти</p> <p>ГЕ.2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти</p> <p>ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |

|    |        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|----|--------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |        | <p>ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке: на некој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима...), графиком, табелом и схемом</p> <p>ГЕ.2.3.1. разликује и објашњава кретање (природно и механичко) и структуре становништва</p> <p>ГЕ.2.3.2. именује међународне организације у свету (EU, UNICEF, UN, UNESCO, FAO, Црвени крст)</p> <p>ГЕ.2.4.1. описује природне и друштвене одлике наше државе и наводи њене географске регије</p> <p>ГЕ.2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи њихове регије</p> <p>ГЕ.3.1.1. доноси закључке о просторним и каузалним везама географских чињеница, објеката, појава и процеса, односа на основу анализе географске карте</p> <p>ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља</p> <p>ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности</p> <p>ГЕ.3.4.1. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у нашој земљи и уме да издвоји географске регије</p> <p>ГЕ.3.4.2. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи и уме да издвоји географске регије</p> <p>ГЕ.3.4.3. објашњава географске везе и законитости на ваневропским континентима и уме да издвоји регије</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| IV | НАСЕЉА | <p>ГЕ.1.1.1. разуме појам оријентације и наводи начине оријентисања</p> <p>ГЕ.1.1.2. описује начине представљања Земљине површине (глоб и географска карта)</p> <p>ГЕ.1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p> <p>ГЕ.1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p> <p>ГЕ.1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред</p> <p>ГЕ.1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и гране</p> <p>ГЕ.1.4.1. препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе</p> <p>ГЕ.1.4.2. именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике</p> <p>ГЕ.2.1.1. одређује стране света у простору и на географској карти</p> <p>ГЕ.2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти</p> <p>ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом</p> <p>ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке: на некој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима...), графиком, табелом и схемом</p> <p>ГЕ.2.3.1. разликује и објашњава кретање (природно и механичко) и структуре становништва</p> <p>ГЕ.2.3.2. именује међународне организације у свету (EU, UNICEF, UN, UNESCO, FAO, Црвени крст)</p> <p>ГЕ.2.4.1. описује природне и друштвене одлике наше државе и наводи њене географске регије</p> <p>ГЕ.2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи њихове регије</p> <p>ГЕ.3.1.1. доноси закључке о просторним и каузалним везама географских чињеница, објеката, појава и процеса, односа на основу анализе географске карте</p> <p>ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља</p> <p>ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности</p> <p>ГЕ.3.4.1. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у нашој земљи и уме да издвоји географске регије</p> <p>ГЕ.3.4.2. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи и уме да издвоји географске регије</p> <p>ГЕ.3.4.3. објашњава географске везе и законитости на ваневропским континентима и уме да издвоји регије</p> |

|   |          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|---|----------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| V | ПРИВРЕДА | <p>ГЕ.1.1.1. разме појам оријентације и наводи начине оријентисања</p> <p>ГЕ.1.1.2. описује начине представљања Земљине површине (глоб и географска карта)</p> <p>ГЕ.1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p> <p>ГЕ.1.1.3.препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p> <p>ГЕ.1.3.1.познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред</p> <p>ГЕ.1.3.2.дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и гране</p> <p>ГЕ.1.4.1. препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе</p> <p>ГЕ.1.4.2.именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике</p> <p>ГЕ.2.1.1. одређује стране света у простору и на географској карти</p> <p>ГЕ.2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти</p> <p>ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом</p> <p>ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке: на некој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима...), графиком, табелом и схемом</p> <p>ГЕ.2.3.1.разликује и објашњава кретање(природно и механичко) и структуре становништва</p> <p>ГЕ.2.3.2. именује међународне рганизације у свету (EU, UNICEF, UN, UNESCO, FAO, Црвени крст)</p> <p>ГЕ.2.4.1. описује природне и друштвене одлике наше државе и наводи њене географске регије</p> <p>ГЕ.2.4.2.описује природне и друштвене одлике континената и наводи њихове регије</p> <p>ГЕ.3.1.1.доноси закључке о просторним и каузалним везама географских чињеница, објеката,појава и процеса, односа на основу анализе географске карте</p> <p>ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља</p> <p>ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности</p> <p>ГЕ.3.4.1. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у нашој земљи и уме да издвоји географске регије</p> <p>ГЕ.3.4.2. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи и уме да издвоји географске регије</p> <p>ГЕ.3.4.3.објашњава географске везе и законитости на ваневропским континентима и уме да издвоји регије</p> |
|---|----------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|    |                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|----|-------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| VI | ДРЖАВА И ИНТЕГРАЦИОНИ ПРОЦЕСИ | <p>ГЕ.1.1.1. разме појам оријентације и наводи начине оријентисања</p> <p>ГЕ.1.1.2. описује начине представљања Земљине површине (глоб и географска карта)</p> <p>ГЕ.1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p> <p>ГЕ.1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p> <p>ГЕ.1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред</p> <p>ГЕ.1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и гране</p> <p>ГЕ.1.4.1. препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе</p> <p>ГЕ.1.4.2. именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике</p> <p>ГЕ.2.1.1. одређује стране света у простору и на географској карти</p> <p>ГЕ.2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти</p> <p>ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом</p> <p>ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке: на некој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима...), графиком, табелом и схемом</p> <p>ГЕ.2.3.1. разликује и објашњава кретање (природно и механичко) и структуре становништва</p> <p>ГЕ.2.3.2. именује међународне организације у свету (EU, UNICEF, UN, UNESCO, FAO, Црвени крст)</p> <p>ГЕ.2.4.1. описује природне и друштвене одлике наше државе и наводи њене географске регије</p> <p>ГЕ.2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи њихове регије</p> <p>ГЕ.3.1.1. доноси закључке о просторним и каузалним везама географских чињеница, објеката, појава и процеса, односа на основу анализе географске карте</p> <p>ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља</p> <p>ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности</p> <p>ГЕ.3.4.1. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у нашој земљи и уме да издвоји географске регије</p> <p>ГЕ.3.4.2. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи и уме да издвоји географске регије</p> <p>ГЕ.3.4.3. објашњава географске везе и законитости на ваневропским континентима и уме да издвоји регије</p> |
|----|-------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|     |                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----|-------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| VII | ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ | <p>ГЕ.1.1.1. разме појам оријентације и наводи начине оријентисања</p> <p>ГЕ.1.1.2. описује начине представљања Земљине површине (глоб и географска карта)</p> <p>ГЕ.1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p> <p>ГЕ.1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p> <p>ГЕ.1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред</p> <p>ГЕ.1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и гране</p> <p>ГЕ.1.4.1. препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе</p> <p>ГЕ.1.4.2. именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике</p> <p>ГЕ.2.1.1. одређује стране света у простору и на географској карти</p> <p>ГЕ.2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти</p> <p>ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом</p> <p>ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке: на некој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима...), графиком, табелом и схемом</p> <p>ГЕ.2.3.1. разликује и објашњава кретање (природно и механичко) и структуре становништва</p> <p>ГЕ.2.3.2. именује међународне организације у свету (EU, UNICEF, UN, UNESCO, FAO, Црвени крст)</p> <p>ГЕ.2.4.1. описује природне и друштвене одлике наше државе и наводи њене географске регије</p> <p>ГЕ.2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи њихове регије</p> <p>ГЕ.3.1.1. доноси закључке о просторним и каузалним везама географских чињеница, објеката, појава и процеса, односа на основу анализе географске карте</p> <p>ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља</p> <p>ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности</p> <p>ГЕ.3.4.1. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у нашој земљи и уме да издвоји географске регије</p> <p>ГЕ.3.4.2. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи и уме да издвоји географске регије</p> <p>ГЕ.3.4.3. објашњава географске везе и законитости на ваневропским континентима и уме да издвоји регије</p> |
|-----|-------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## ПРОЈЕКТНА НАСТАВА

Пројектна настава ће бити реализована кроз све наставне теме. Она треба да помогне ученицима да правилно географски посматрају и уочавају природне и друштвене објекте, појаве и процесе у државама Европе, чиме ће се подстаћи радозналост деце и самостално истраживање. Она ће помоћи ученицима да користе статистички материјал који је систематизован у табелама, карте, као и различите изворе знања. Пројектна настава је у циљу достизања исхода који се односе на функционално знање ученика.

### НЕКИ ОД ПРЕПОРУЧЕНИХ НАЧИНА ПРИЛАГОЂАВАЊА ПРОГРАМА НАСТАВЕ И УЧЕЊА УЧЕНИЦИМА КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ОБРАЗОВНА ПОДРШКА:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...)
- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи...
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја
- и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем

**ДОДАТНА НАСТАВА:** Циљ је упућивање ученика који показују веће интересовање и жељу за новим сазнањима како да превазиђу оквире предвиђене планом и програмом, како да израде и представе презентације географских појава и процеса, размене мишљење и изведу закључке о географским одликама различитог типа.

| Садржај програма     | Број часова                             | Активности ученика у образовно-васпитном раду | Активности наставника у образовно-васпитном раду                               | Начин поступци остваривања                | Циљеви и задаци садржаја програма                 |
|----------------------|-----------------------------------------|-----------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|---------------------------------------------------|
| ДРУШТВО И ГЕОГРАФИЈА | Број часова зависи од одељења и потреба | - посматрају, разговарају, постављају питања  | - упућује<br>- подтиче на радозналост и самостални рад<br>- одговара на питања | - фронтални<br>- индивидуални<br>- групни | Оспособљавање за учење повезивањем демонстрацијом |

|                                |  |                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                         |                                                                   |
|--------------------------------|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|
| ГЕОГРАФСКА КАРТА               |  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- посматрају,</li> <li>- разговарају,</li> <li>- описују,</li> <li>- упоређују</li> </ul>                                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>- упућује</li> <li>- подстиче на размишљање, логичко закључивање и упоређивање</li> <li>- подтиче на радозналост и самостални рад</li> <li>- одговара на питања</li> </ul>                                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>- фронтални</li> <li>- индивидуални</li> <li>- групни</li> </ul> | Оспособљавање за учење повезивањем и упоређивањем, демонстрација  |
| СТАНОВНИШТВО                   |  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- посматрају,</li> <li>-разговарају,</li> <li>-описују,</li> <li>-упоређују</li> <li>- уочавају</li> <li>- закључују</li> <li>- препознају</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>-упућује</li> <li>- подстиче на размишљање, логичко закључивање и упоређивање</li> <li>- подтиче на радозналост и самостални рад</li> <li>- одговара на питања</li> <li>- усмерава и прати активности ученика</li> </ul>  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- фронтални</li> <li>- индивидуални</li> <li>- групни</li> </ul> | Оспособљавање за учење повезивањем, упоређивањем и демонстрацијом |
| НАСЕЉА                         |  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- посматрају,</li> <li>-разговарају,</li> <li>-описују,</li> <li>-упоређују</li> <li>- уочавају</li> <li>- закључују</li> <li>- препознају</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>-упућује</li> <li>- подстиче на размишљање, логичко закључивање и упоређивање</li> <li>- подтиче на радозналост и самостални рад</li> <li>- одговара на питања</li> <li>- усмерава и прати активности ученика</li> </ul>  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- фронтални</li> <li>- индивидуални</li> <li>- групни</li> </ul> | Оспособљавање за учење повезивањем, упоређивањем и демонстрацијом |
| ПРИВРЕДА                       |  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- посматрају,</li> <li>-разговарају,</li> <li>-описују,</li> <li>-упоређују</li> <li>- уочавају</li> <li>- закључују</li> <li>- препознају</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>-упућује</li> <li>- подстиче на размишљање, логичко закључивање и упоређивање</li> <li>- подтиче на радозналост и самостални рад</li> <li>- одговара на питања</li> <li>- усмерава и прати активности ученика</li> </ul>  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- фронтални</li> <li>- индивидуални</li> <li>- групни</li> </ul> | Оспособљавање за учење повезивањем, упоређивањем и демонстрацијом |
| ДРЖАВА И ИНТЕГРАЦИЈСКИ ПРОЦЕСИ |  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- посматрају,</li> <li>-разговарају,</li> <li>-описују,</li> <li>-упоређују</li> <li>- уочавају</li> <li>- закључују</li> <li>- препознају</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>-упућује</li> <li>- подстиче на размишљање, логичко закључивање и упоређивање</li> <li>- подтиче на радозналост и самостални рад</li> <li>- одговара на питања</li> <li>- усмерава и прати активности ученика</li> </ul>  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- фронтални</li> <li>- индивидуални</li> <li>- групни</li> </ul> | Оспособљавање за учење повезивањем, упоређивањем и демонстрацијом |
| ДРУШТВО И ГЕОГРАФИЈА           |  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- посматрају,</li> <li>- разговарају,</li> <li>- описују,</li> <li>- упоређују</li> <li>- уочавају и израђују презентације</li> </ul>                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>- упућује</li> <li>- подстиче на размишљање, логичко закључивање и упоређивање</li> <li>- подтиче на радозналост и самостални рад</li> <li>- одговара на питања</li> <li>- усмерава и прати активности ученика</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- фронтални</li> <li>- индивидуални</li> <li>- групни</li> </ul> | Оспособљавање за учење повезивањем, упоређивањем и демонстрацијом |

**ДОПУНСКА НАСТАВА:** Циљ је пружање подршке ученицима који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умећа и вештина из наставног градива

| Садржај програма                | Број часова                                     | Активности ученика у образовно-васпитном раду | Активности наставника у образовно-васпитном раду                                                                        | Начин поступци остваривања    | Циљеви и задаци садржаја програма          |
|---------------------------------|-------------------------------------------------|-----------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|--------------------------------------------|
| ДРУШТВО И ГЕОГРАФИЈА            | Број часова зависи од одељења и потреба ученика | Слушају, питају                               | - подстиче на усвајање знања<br>- мотивише за рад<br>- методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика | - фронтални<br>- индивидуални | Боље разумевање градива                    |
| ГЕОГРАФСКА КАРТА                |                                                 | Слушају, питају                               | - подстиче на усвајање знања<br>- мотивише за рад<br>- методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика | - фронтални<br>- индивидуални | Боље разумевање градива                    |
| СТАНОВНИШТВО, НАСЕЉА И ПРИВРЕДА |                                                 | Слушају, питају, упоређују                    | - подстиче на усвајање знања<br>- мотивише за рад<br>- методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика | - фронтални<br>- индивидуални | Боље разумевање и уочавање                 |
| РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ    |                                                 | Слушају, питају, упоређују                    | - подстиче на усвајање знања<br>- мотивише за рад<br>- методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика | - фронтални<br>- индивидуални | Боље разумевање градива и уочавање разлика |

## ГЕОГРАФСКА СЕКЦИЈА

### ГЕОГРАФСКА СЕКЦИЈА:

Недељни фонд часова: 1

Годишњи фонд часова: 36

### ЦИЉИ ЗАДАЦИ:

- Разумевање појава, процеса и односа у природи и друштву.
- Развијање способности за активно стицање знања кроз истраживање.
- Развијање радозналости, способности рационалног расуђивања, самосталности у мишљењу .
- Развијање логичког и апстрактног мишљења.
- Схватање повезаности природних и друштвених појава.
- Развијање свести о потреби заштите природе.
- Развијање вештина обнове и унапређења животне средине
- Развијање радних навика и склоности ка изучавању природних наука

| ОПШТИ САДРЖАЈИ ПРОГРАМА | АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА                                                                                                      | АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА                                                                                                                   | НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Човек и географија      | - слушају и повезују<br>- упознају и схватају<br>- усвајају                                                             | - презентују наставни садржај<br>- подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања                                      | - дијалогска<br>- демонстративна<br>- илустративна<br>- Еколошке радионице;<br>- Коришћењем савремених наставних средстава путем презентација ;                                                                                                                                              |
| Васиона                 | - повезују практично и теоретско знање<br>- представљају резултате и продукте свога рада на сајту школе , у холу школе, | - прати и усмерава рад ученика<br>- подстичу свест о значају примарне селекције                                                         | - Приказивање дечјих радова кроз изложбе<br>- Пријављивање и учешће у раду географске секције је добровољно.                                                                                                                                                                                 |
| Планета Земља           | - учествују у радионицама<br>- учествују у вршњачкој едукацији<br>- сарађују са другим секцијама у школи                | - организује радионице и практичан рад ученика<br>- организују сарадњу са осталим школама и сарадњу са институцијама локалне самоуправе | - Рад по групама у кабинету и на терену.<br>- Коришћењем савремених наставних средстава и прављење презентација.<br>- Приказивањем стеченог знања презентацијама и постављање резултата рада на сајту школе.<br>- Посетама одређеним институцијама.<br>- Заједнички рад са сродним секцијама |

### НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА ГЕОГРАФСKE СЕКЦИЈЕ

Програм ће бити реализован у сарадњи са заинтересованим наставницима школе, другим секцијама, Музејем, Историјским Архивом из Ужица, Народном библиотеком итд...

У секцију ће бити укључени ученици 5, 6, 7. и 8. разреда